

вносить свої зміни в перебіг онтогенетичних і метаболічних процесів, особливо на початку вегетаційного періоду.

Список використаних джерел

1. Долід А.В., Силаєва А.М. Вплив сорто-підщепних відносин на біохімічні показники саджанців груші. *Садівництво*. 1998. Вип. 47. С. 194-199.
2. Жуков А.И., Бадь Л.Д., Наумов С.Н. О влиянии подвоя на фотосинтетический аппарат винограда. *Физиолого-биохимические основы высокой продуктивности плодовых культур и винограда*. Новочеркасск : СКЗНИИСИВ. 1988. С. 61-65.
3. Каймакан И.В. Изменчивость биологических признаков груши под влиянием подвоя. Кишинев : Штиинца, 1977. 264 с.
4. Матвиенко Н.В., Мацейко Л.Н., Кумпан Е.Д. Сортоподвойные комбинации груши в молодом саду. *Совершенствование технологий возделывания плодовых культур*. Киев : Изд.-во УСХА. 1990. С. 53-57.
5. Попов В.Н. Влияние подвоя на ход фотосинтеза и содержание сахаров саженцев яблони. *Сб. работ по селекции и агротехнике плодовых и ягодных культур*. Воронеж : Центр.-Черн. кн. изд. 1958. С. 225-238.
6. Сенин В.В. Световой режим и интенсивность фотосинтеза листьев груши на разных подвоях. *ВСХИЗО - агропромышленному комплексу*. Москва, 1995. С. 37-39.
7. Хоменко І.І., Михайлов І.С., Сайко В.І. Груша та айва. Київ : Урожай, 1994. 208 с. 196.
8. Шишкану Г.В. Фотосинтетическая деятельность и совместимость у косточковых культур. Кишинев : Штиинца, 1981. 124 с.

Ільчук Юрій
аспірант

Науковий керівник: д-р с.-г. наук, ст.н.сп. Рудник-Іващенко О.І.
Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН
Львів–Оброшине, Україна

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ НА ПРИРІСТ УРОЖАЙНОСТІ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ

Для забезпечення населення України в ранній літній період високо-поживними продуктами багатими на вітаміни, поряд зі свіжими овочами велике значення має рання картопля, так як цінність картоплі, особливо ранньої визначається високим вмістом у бульбах вітамінів і зокрема антисептичного вітаміну С. Крім того, із 22 амінокислот, що зустрічаються в білках природного походження, 9 конче необхідні для організму. Валові збори ранньостиглої картоплі в Україні є низькими, тому цю нішу стараються заповнити ранньою картоплею завезеною з Єгипту, Туреччини, Польщі і інших держав.

Вирішальне значення для отримання ранньої продукції має стиглість сорту, який через 12-18 днів після появи сходів має почати утворювати бульби, через 50-60 днів здатний забезпечити урожайність не менше 10,0 т/га.

Урожайність ранньої картоплі у великій мірі залежить від якості садивного матеріалу. Особливу увагу при цьому необхідно приділяти масі насіннєвих бульб, так як при вирощуванні ранньої картоплі важливе значення має величина садивної фракції бульб, тому, що бульби з більшою масою швидше ростуть, раніше зацвітають і забезпечують більш високу урожайність порівняно з дрібною фракцією.

З цим погоджуються вчені які підтверджують, що бульби масою 100 г і більше, являються більш урожайні, ніж дрібні 30-40 г. Проте, при садінні бульб масою 100 г і більше значно зростає розхід садивного матеріалу [1, 2, 3].

Враховуючи значення сорту і маси бульб за оптимізації технологічних заходів вирощування ранньостиглих сортів картоплі важливе значення мають також площа живлення та доза (норма) удобрення.

Для одержання високих врожаїв картоплі з високою якістю бульб, необхідний азот, фосфор, калій, кальцій, магній, залізо, бор, сірка, марганець й інші елементи. Найбільшу потребу в поживних речовинах картопля має по відношенню до NPK, нестача цих елементів уже в перші періоди росту порушує нормальний обмін речовин. Тому норма мінеральних добрив повинна бути такою, щоб забезпечити достатнє живлення рослин картоплі впродовж усієї вегетації [3, 4, 5].

Реалізація потенційної продуктивності сортів залишається ще незначною і нестабільною за роками. Потенційна продуктивність окремих сортів картоплі становить 45-50 т/га, а фактичне виробництво її коливається в межах 20-25 т/га.

Причиною цього є недосконалість окремих елементів технології вирощування картоплі в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах і недостатнє обґрунтування системи використання генетичного потенціалу сортів.

Оптимальна технологія вирощування картоплі повинна відповідати умовам регіону, заданням запланованої врожайності і якості продукції, базуватися на сучасних способах підготовки бульб до садіння, оптимальних строках садіння, густоті насаджень, системі внесення основних добрив і позакореневого підживлення моно- та мікродобривами у комплексі з регуляторами росту, застосуванні кращих способів догляду за насадженнями з урахуванням погодних умов упродовж вегетаційного періоду.

В дослідженнях, що проведені нами, в комплексі вивчався вплив таких технологічних елементів, як: площі живлення, величина посадкової фракції, доза удобрення на урожайність ранньостиглих сортів картоплі селекції Інституту картоплярства НААН стосовно ґрунтово-кліматичних умов Західного Лісостепу, а конкретно Карпатського регіону.

Як свідчать дані проведення динамічного підкопування на 60-й і 70-й день після садіння та при збиранні збільшення площі живлення та величини посадкової фракції веде до збільшення маси бульб одного куща (рис.1).

Дія рівня живлення і величина посадкової фракції на урожайність картоплі взаємообумовлені. Ефективність добрив була значно вищою на варіантах, де відповідно висаджували бульби більшої фракції.

Найвищу урожайність 27,2 - 47,9 т/га для сорту Щедрик та 36,5 - 45,8 т/га для сорту Кіммерія отримано за застосування агротехнологічних чинників в комплексі, що були включені в дослідження стосовно ґрунтово-кліматичних умов Західного Лісостепу.

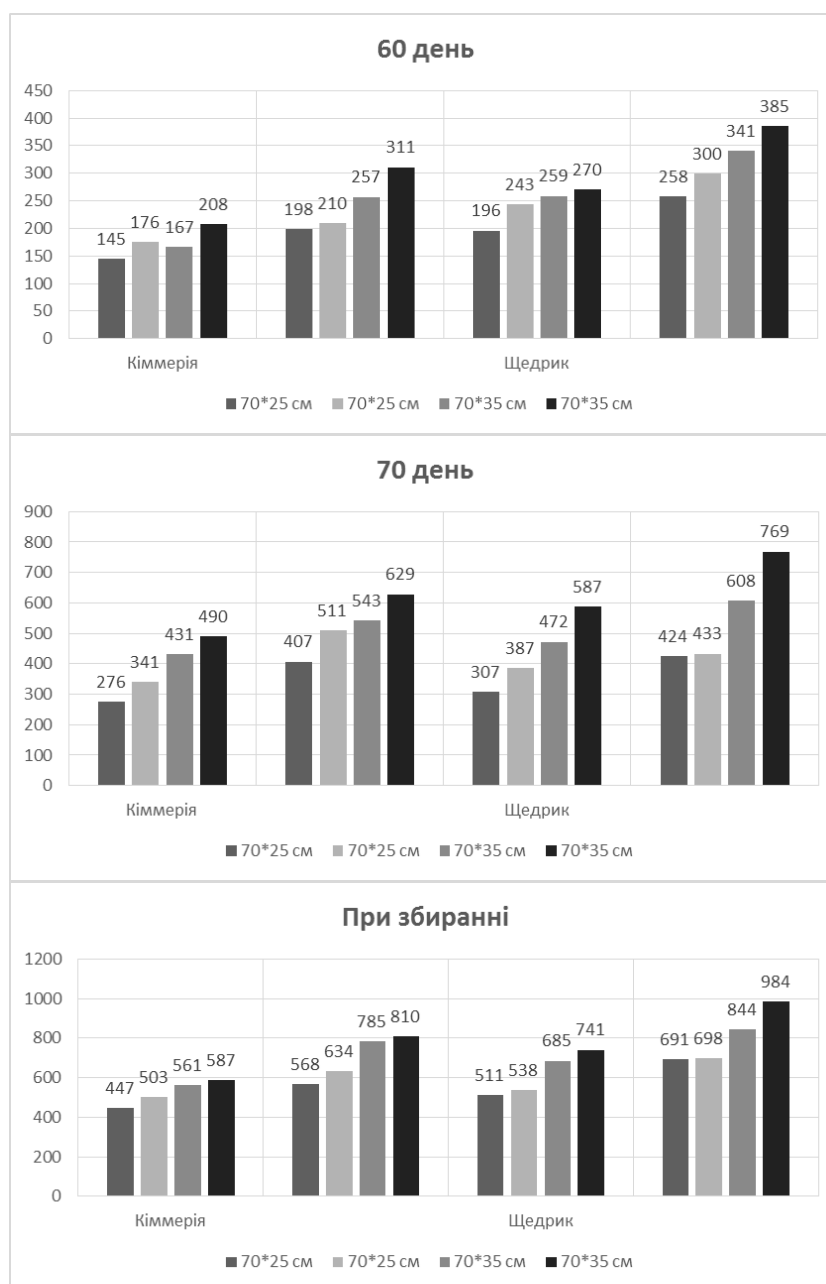

Рис. 1. Маса бульб одного куща ранньостиглих сортів картоплі залежно від площі, фону живлення і фракції садивних бульб

Список використаних джерел

1. Писарев Б. А. Сортовая агротехника картофеля. М.: Агропромиздат, 1990. 208 с.: ил.
2. Дмитренко П. А. Удобрение и густота в посевах полевых культур. К.: Урожай, 1975. - 248 с.
3. Ільчук Л. А. Вплив агротехнічних прийомів вирощування картоплі на врожай бульб і нагромадження у них нітратів. *Картоплярство: міжвід. темат. наук. зб.* 1993. 24. С. 53 – 56.
4. Власенко М. Ю. Удобрення картоплі. *Картопля – другий хліб.* 1995. 1. С. 118-123.

5. Ворона Л. І., Кочик Г. М., Ткачук В. П. Вплив способів обробітку та систем удобрення на поживний режим ґрунту Полісся. *Зб. наук. праць Національного наукового центру «Інститут землеробства УАН»*. 2009. Спецвипуск. С. 122-128.

6. Ворона Л. І., Ткачук В. П. Вплив способів обробітку ґрунту та систем удобрення на продуктивність картоплі та накопиченн нітратів і нітритів у бульбах. *Корми і кормовиробництво*. 2006. № 57. С. 216-220.

Кобернюк Олена

канд. с-г. наук, асистент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРГО ЗЕРНОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ

Сучасні технології отримання високих і сталих врожаїв сільськогосподарських культур неможливі без використання добрив, на частку яких припадає до 35-40% приросту врожайності [1, 2].

В результаті багаторічних досліджень, проведених в різних зонах України, встановлено, що сорго, не дивлячись на відносну невибагливість до родючості ґрунту, володіє високим рівнем віддачі внесених органічних і мінеральних добрив [3, 4]. Сорго зернове – це культура, яка добре реагує на внесення добрив тому, що лише 38,7% елементів живлення від загального виносу використовує з ґрунтових запасів [5]. На формування однієї тони зерна і відповідної кількості побічної продукції сорго виносить з ґрунту 23-25 кг азоту, 9-10 кг фосфору і 28-30 кг калію [6].

У стресових ситуаціях (низькі температури, нестача вологи тощо) засвоєння елементів живлення кореневою системою рослин є недостатнім, що сповільнює темпи росту і розвитку. Позакореневе підживлення – це найбільш швидкий і доступний агротехнічний захід, за допомогою якого можна значно підвищити урожайність. Нанесені на листову поверхню макро- і мікроелементи легко проникають у рослини і добре засвоюються. На даний час виробництву пропонуються мікроелементи у формі хелатів, а не у вигляді солей [2]. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває застосування у сільськогосподарському виробництві нових високоефективних добрив для позакореневого живлення рослин з метою оптимізації перебігу фізіологічних процесів в них, підвищення врожайності й поліпшення якості продукції.

Мета досліджень полягала у виявленні особливостей формування урожайності сорго зернового залежно від позакореневого підживлення комплексом мікроелементів Вуксал: Аміноплант, Грейн, Ртах.

Польовий дослід проводився в умовах НДЦ “Поділля” впродовж 2017– 2018 рр. на дослідному полі коледжу Подільського державного аграрно-технічного університету. Для проведення досліджень використано сорт сорго зернового Дніпровський 39, який висівали з шириною міжрядь 45см та нормою висіву 220 тис. схожих насінин/га. Вивчалися наступні варіанти удобрення та позакореневого підживлення зернового сорго: